

Roll No.

Total No. of Pages : 4

Total No. of Questions : 10

पूर्वमध्यमा द्वितीयखण्ड वार्षिक परीक्षा 2022-23

विषय कोड : 1003

नव्यव्याकरणम्

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

1. उचित विकल्पं चित्वा लिखत -

5×1=5

(क) वैयाकरणसिद्धांत कौमुदीत्यस्य ग्रन्थस्य रचनाकार कः ?

(अ) पाणिनिः

(ब) भट्टोजिदीक्षितः

(स) वरदराजाचार्यः

(द) पतन्जलिः

(ख) रमाशब्दस्य तृतीयैकवचने किं रूपं भवति ?

(अ) रमाम्

(ब) रमाः

(स) रमया

(द) रमे

(ग) इदम् शब्दस्य पुल्लिङ्गे प्रथमा एकवचनं किम् ?

(अ) इयम्

(ब) अयम्

(स) इमौ

(द) कोऽपि न

(घ) अजा कः प्रत्ययः अस्ति ?

(अ) डाप्

(ब) डीप्

(स) डीष्

(द) टाप्

(ङ) यूस्त्राख्यौ नदी सूत्रेण का संज्ञा भवति ?

(अ) सर्वनामस्थान संज्ञा

(ब) नदी संज्ञा

(स) इत् संज्ञा

(द) सर्वनाम संज्ञा

2. रिक्तस्थानानि पूरयत —

5×1=5

(क) अकः दीर्घः।

(ख) सखि इति शब्दे: लिंगं वर्तते।

(ग) जातेरस्त्री इति सूत्रं प्रपूरयत।

(घ) दिशि शब्दे वचनमस्ति।

(ङ) दिवे इत्यस्मिन् पदे विभक्तिः अस्ति।

3. यथोचितं युगं मेलयत —

5×1=5

(क) रामः

पंचमी

(ख) सुप्

सर्वनाम संज्ञा

(ग) कुरुचरी

प्रथमा

(घ) सर्वादीनि सर्वनामानि

सप्तमी

(ङ) डसि

ङीप्

4. अधोलिखितेषु वाक्येषु सत्यं/असत्यं लिखत —

5×1=5

(क) हल्-अल्, हल्, वल्, ग्ल, झल्, शल् इति षट् प्रत्याहाराः।

(ख) सिद्धांतकौमुदी प्रक्रियाग्रन्थः वर्तते।

(ग) द्विचत्वारिंशत् प्रत्याहाराः सन्ति।

(घ) हरये पंचमी विभक्तर्भवति।

(ङ) राज्ञः तृतीया द्विवचनम् भवति।

5. अति लघूत्तरीय प्रश्नाः —

5×3=15

(क) नूनम् इति अव्ययपदं उपयुज्य वाक्यद्वयं निर्माणं कुरुत।

(ख) निपात् संज्ञा केषां भवति ?

(ग) सर्व इति शब्दस्य पंचमी विभक्तेः रूपाणि लिखत।

(घ) अस्मद् शब्दस्य पंचमी षष्ठी विभक्तयोः रूपाणि लिखत।

(ङ) प्रत्ययाः कति भवन्ति ? तेषां नामानि कानि।

6. सम्पूर्ण सूत्रं च लिखत —

5×5=25

(क) ऋत्विग्दधृक् च।

(ख) नहिवृत्ति क्वौ।

(ग) अस्थिदधि दात्तः।

(घ) अप्तृन्तृच्स्वसृनप्तृ तृणाम्।

(ङ) पूर्वपरावरदक्षिणोत्तरा संज्ञायाम्।

7. किमपि एकं सूत्रं व्याख्यां कुरु —

1×5=5

(क) न तिसृचतसृ।

(ख) अत्वसनतस्य चाधातोः।

8. केचन पञ्च प्रयोगाः ससूत्रेण व्याख्यायन्ताम् :

5×2=25

गार्गी, रामाय, हरौ, सर्वस्यै, वारीणाम्, ब्रह्मणः, ऋत्विक्, आशीः, पचन्ती

9. वरदराजाचार्यस्य परिचयो देयः।

5×1=5

10. पितृशब्दस्य सर्वासु विभक्तिषु रूपाणि लिखत।

5×1=5